

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacramentum Ordinis

Biesmann, Caspar

Coloniæ Agrippinæ, 1694

§. VIII. De defectu lenitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42240

monium contrahit, ac consummat quamvis cum Virgine: Quia censetur duplex Matrimonium contraxisse, unum spirituale cum Christo, alterum carnale cum muliere. Quod ex iam dicta ratione etiam verum videtur, tametsi obtenta dispensatione Matrimonium contrahat cum Virgine. V. Medull. Theol. Abelly. P. 2. tr. 206, Sect. 3. §. 1.

§ VIII.

De defectu lenitatis.

Ex defectu lenitatis sunt irregulares, qui alium licite mutilant vel occidunt, sive id fiat in bello justo sive in legitimo iudicio.

Ocravus est defectus lenitatis, ob quem fiunt irregulares, qui alium licite mutilant vel occidunt in bello justo, vel in legitimo iudicio, quia tales non imitantur perfecte lenitatem & mansuetudinem Christi, qui noluit mulierem in adulterio deprehensam pronunciare ream mortis: nec crucifixoribus suis justam à Patre vindictam, sed veniam petiit. Hanc autem lenitatem vult Ecclesia eos imitari,

tari, qui ad altaris Ministerium deputati, Christi tanquam agni mansuetissimi ad occisionem ducti personam gerunt. *Explicatur, quid sit aliud mutilare,*
 Ad hanc irregularitatem incurrendam requiritur, ut mors vel mutilatio sive abscissio alicujus membri, quo nomine intelligitur ea pars corporis humani, quæ habet proprium actum & officium distinctum ab aliis, ut manus, pes, oculus &c. actu & re ipsa sequatur. Unde non sufficit mortem aut mutilationem à te fuisse intentam, aut decretam, nec alium à te graviter vulneratum aut percussum, dummodo hinc mors non sequatur; quia irregularitas non statuitur in jure nisi ob mutilationem aut homicidium re ipsa completum. V. Laym. *Lib. 3. Tract. 3. Part. 3. Cap. 8.*
 Et ob modò dictam rationem non extenditur præfata irregularitas ad abscissionem membri aridi aut mortui, quia non est abscissio humani membri,

E s utpote

utpote animâ hominis non informati: Neque ad debilitationem alicujus membri, quod nimirum sic læditur, ut reddatur inutile ad suum Ministerium. Idem est si membrum deformatur aut defodetur, modo non mutiletur: imò probabiliter nec ad notabilem partem alicujus membri, ut si quis amputaret dimidiam manum, vel omnes digitos, qui non habent diversum, sed accessorium actum cū manu. Quia in pœnalibus significationes nominum ampliandæ non sunt. Nomine autem membri, ut supra dictum, hic accipitur ea pars corporis, quæ habet distinctum officium ab aliis partibus. Probabilius tamen est contrarium, quia gravis diminutio partis principalis æquivalet totali abscissioni, nam perinde est, ac si non haberet ejusmodi membrum. V. *Fill. n. 20. de Cens. c. 1* Dixi primò in bello justo, subintellige *offensivo, hoc est, tali, quod à Re-*

Nomine
belli justii
intellige
offensivū,

à Republica, Principe, aut Rege suscipitur in vindictam injuriæ ab hoste illatæ. Qui in hujusmodi bello, etiam si sit Clericus suâ præsentia alios animat, ad fortiter pugnandû hortatur, aliudve auxilium præstat, modò suâ manu neminem occidat vel mutilet, licet vulneret, nec quenquam hortetur ad occidendum aliquem in particulari, non sit irregularis, prout habetur in cap. *Petio, de homicid.* Quod privilegium concessum est in favorem justî belli, & ne ingens hominum multitudo ligaretur vinculo irregularitatis. Aliud est in bello injusto, in quo ob unius necem vel mutilationem omnes, qui re aut verbis ad alterutrum cooperati sunt, fiunt irregulares. Quia plures simul consilio, auxilio, aliòve modo concurrentes ad homicidium, aliudve delictum censentur esse causa moralis illius. Quod si quis assisteret huic bello ad concili-

quod legi-
mi suscipi-
pitur ad
propulsandam
injuriã
ab hoste
acceptam.

Extra occi-
sionem &
mutilatio-
nem quid
in hujus-
modi bello
liceat,

In bello in-
justo quã
fiunt irree-
gulares.

In bello
defensivo,
quo quis se
suosque
contra ini-
quum ag-
gressorem
legitimi de-
fendit, occi-
dens aut
mutilans
non fit ir-
regularis.

liandam pacem, aut ferat opē
in spiritualibus, non censetur
cooperari morti aut mutila-
tioni aliorum, adeoque nec
erit irregularis. In bello autem
defensivo, id est, eo, in quo
Respublica, Princeps, aut Rex
contra iniquum aggressorem
se suosque defendit, si quis
alium occidat aut mutilet,
non fit irregularis, quia ut re-
ctè ait Suar. non intervenit de-
fectus lenitatis, ubi est necessi-
tas defensionis: ac proinde oc-
cidendo aut mutilando etiam
ob necessariam defensionem
honoris, vitæ, castitatis, bono-
rum temporalium magni mo-
menti, siue hæc propria siue
proximi sunt, non incurritur
irregularitas, quia huiusmodi
occisio non est spontanea aut
voluntaria, sed ad defensionē
sui vel proximi necessaria.
Non incurritur autem irre-
gularitas, ut bene notat Fill.
Tract. 20. de Cens. c. 6. ob homi-
cidium, nisi fiat injustè aut
cum culpa, aut ex spontanea
volun-

voluntate ; quod autem fit
 coactè non fit spontaneè. Dixi
 secundò in legitimo seu justo
 iudicio. Ex quo ob defectum
 lenitatis ex probabili sententia,
 illi solum sunt irregulares,
 qui ut publici Ministri iustitiæ
 concurrunt ad causæ crimina-
 lis probationem vel executio-
 nem: Quia tales voluntariè,
 quamvis licitè, occidunt vel
 mutilant. Dicuntur autem
 hoc modo concurrere imprimis
 ipse Iudex ferens sententiam,
 Tabellio seu Notarius scribens
 illam, Ministri eam exequen-
 tes testes, accusatores &c. Hic
 tamen juxta *cap de hom. in 6.*
 erit liber ab irregularitate, si
 reum accuset in causa propria,
 non verò aliena, cum prote-
 statione se non intendere vin-
 dictam aut pœnam sanguinis,
 sed reparationem damni illati,
 quia jus ad propriam conser-
 vationem est maximè natura-
 le, & ideo in illius favorem hæc
 concessio facta est. Porro cau-
 sa propria dicitur illa, quæ est

In legitimo
 & justo Iu-
 dicio quinã
 sententur
 fieri irreo-
 gulares.

Quid sen-
 tiendum
 de accusa-
 tore.

personalis sive propria ipsi personæ, vel certè quæ est illius, qui habet tantam conjunctionem cum alio, ut hujus injuria censeatur redundare in propriam personam, qualis v. g. est inter patrem & filium, fratrem & fratrem, dominum & famulum, inter te & illum, cujus cura ex officio speciali vel jure ad te pertinet. Dixi non verò aliena, quia in hac solum conceditur accusatio, cum dicta protestatione ex jure naturali defendendi innocentem, quando non est alia via vitandi periculum certi nocumenti, quod alteri imminet, & propter quod tu obligaris ad faciendam accusationem. In causa tamen propria licebit accusare cum facta protestatione, etiam si aliâ viâ possis recuperare res tuas, nec immineat periculum certi nocumenti in particulari, nec sis obligatus ad accusandum. V. Fill. *Tract. 19 de Cenj. C. 10.* Et in his modò dictis casibus, qui

qui habet jus accusandi, idem habet jus capiendi & detinendi eum, qui damnum intulit, indicandi locum ubi lateat, vociferandi ut capiatur. Quia jus petendi à Judice emendam hoc est, satisfactionem damni tibi illati, non excludit actiones ad hanc à Judice obtinendam necessarias. Præterquam quod hac ratione pravis hominibus danda sit occasio inferendi Clericis quaslibet injurias, utpote qui à prædictis ob periculum irregularitatis deterrerentur. V. Fill. l. c. Imò Quid de Teste, non est improbableem testem quoque & advocatum fore immunem irregularitate, si dictam adhibeat protestationem, eo quod accusator sine advocato & testibus suam causam prosequi non possit. Præpos. Dub. 13. n. 104 & 105. Quamvis contrarium videatur esse probabilius, quia cit. cap. de hom. in 6. loquitur de solo accusatore, & testis aut advocatus non defendat sua, sicuti

ficuti accusator , sed aliena. Interim testis si gravi metu, aut præcepto superioris obligante in conscientia, aut jure naturali, hoc est, ex præscripto rectæ rationis cogereur ad dandum testimonium in causa sanguinis , non erit irregularis. si dictam protestationem adhibeat. V. Dian. P. 4 tr. 2, ref. 31. Quia talis non sponte sed coactè concurret ad causam sanguinis, ad quã aliæ personæ publicæ concurrunt sponte & voluntariè , quia sponte admittunt publica Ministeria justitiæ, adeoque censentur voluntariè reis mortem inferre. Quamvis officio publico semel admissio teneantur in conscientia ea præstare , quæ officio annexa sunt. Idem dici poterit de parte satellitum deducentium reum ad supplicium, quia non ex officio & sponte, sed adacti à magistratu id faciunt. V. Gob. Tr. 8. Cas. 17. Sect. 1. Imò universim loquendo omnes privatæ personæ , hoc est,

Quid de parte satellitum deducentium reum ad locum supplicii.

Quid de privatis

est, non instructæ publicæ authoritate ad probationem vel executionem sententiæ, dummodo non concurrant injuste & cum peccato mortali, sunt immunes ab omni irregularitate: Ita non erit irregularis Sacerdos, qui reum in loco supplicii hortatur, ut ultro denudet collum ad exceipendum fatalem ictum, vel alio licito modo cooperatur ad accelerandam ipsius mortem etiam deliberatè. V. Dian. P. 3. tr. 5. res. 79. Vasq. Turr. Hurt. & alios contra Cajetanum, Nav. &c. ratio est, quia nulla irregularitas incurritur, nisi in casibus jure expressis, & quidem tam clarè expressis, ut dubium esse non possit, quin jura extendat se ad illos casus, prout docet Suar. de Cens. disp. 40. Sect. 4 aliique plures. Nulla autem verba ullius Canonis afferri possunt, ut loquitur Gob. l. c. quæ extendant irregularitatem ex defectu lenitatis ortam, ad alios casus, seu
alia

personis ad mortem vel mutilationem licite, aut saltem absque gravi peccato injustitiam concurrentibus.

Quid de
his, qui
assistunt
suppliciiis
reorum
absque
omni co-
operatione.

alia genera personarum, quam
eas, quæ publica auctoritate
instructæ concurrunt ad cau-
sam sanguinis, hoc est, mortis
vel mutilationis. Denique as-
sistentes in loco supplicii, si
nullo modo ad id cooperentur,
non sunt irregulares. Et licet
Clericis prohibitum sit, assi-
stere executioni sententiæ san-
guinis in cap. *Si Clerici vel Mo-
nach.* Id tamen contrariâ con-
suetudine abrogatum est. Moh.
disp. 73. & alij quamvis Suar.
disp. 47 sess. 4. velit peccari ve-
nialiter ob parvitatem mate-
riæ. Aliud est de Clericis ha-
bentibus jurisdictionem tem-
poralem in delinquentes: Quia
tales suâ præsentia aliquo mo-
do tribuunt auctoritatem ex-
ecutioni sententiæ. Suar. Fill.

Non decet
Clericum
huiusmodi
funestis
spectaculis
interesse
extra casum
necessitatis
aut pietatis.

Bon. *Disp. 744 p. 1. n. 16* Inte-
rim probandum non est Cle-
ricos extra casum necessitatis
aut pietatis assistere funestis
huiusmodi suppliciis. Sapit
namque aliquam animi ferita-
tem à lenitate Christi prorsus
alie-

alienam, luctuosum proximi
 supplicium, oculorum suorum
 facere oblectamentum; sicuti
 non exiguam præfert animi
 levitatem, si Clerici minorum
 jocularum aut histrionum
 spectaculis vacent. Unde in
 Conc. Lateran. sub Innoc. III.
 cap. 16. præcipitur illis, ne hu-
 jusmodi ludicris ac omnino
 vanis spectaculis animum ocu-
 losque intendant. Hæc tamen
 prohibitio in hisce partibus
 non videtur esse omnino re-
 cepta.

Neque va-
 care mino-
 rum aut
 histrionum
 spectaculis.

CAPVT XI.

*De irregularitate, quæ oritur
 ex delicto.*

HActenus dictum est de ir-
 regularitate orta ex de-
 fectu, modò agemus de eadem
 orta ex delicto. Numerantur
 autem ab AA. decem delicta
 irregularitatem inducentia.
 Primum est homicidium aut
 mutilatio facta auctoritate
 privata cum peccato mortali
 inju-

Assignan-
 tur delicta
 irregulari-
 tatem in-
 ducentia.